

Doe mee met Imani

Docentenhandleiding dans en drama, project voor groep 3/4 in Waddinxveen

Behorende bij de versie voor CMK-scholen

Met dank aan

**FONDS VOOR
CULTUUR
PARTICIPATIE**

Stichting
VONK

Inhoudsopgave:

Colofon	3
Inleiding dansles: Post in beweging!	4-5
Lesbeschrijving dansles	6-8
Inleiding drama's: Een pakketje voor u	9
Lesbeschrijving drama's	10-12

Colofon

Het format van dit project is ontwikkeld voor Stichting Vonk, Waddinxveen door Annemieke Volmer. Deze lessen dans en drama zijn gemaakt door respectievelijk Bianca Groenewegen van der Weiden (Ballet- en Dansschool Bianca Danst) en Laurens de Groot (Man met Koffer) in opdracht van Stichting Vonk met behulp van de regeling Cultuureducatie met Kwaliteit van het Fonds voor Cultuurparticipatie.

- De foto's zijn beschikbaar gesteld door: Historisch Genootschap Waddinxveen, Streekarchief Midden-Holland, Kees Verlooij & Jan Versluis.
- Opname liedje – Bianca Groenewegen

Disclaimer

De makers van deze website hebben gebruik gemaakt van rechtenvrij beeldmateriaal, of hebben rechthebbenden om toestemming gevraagd en waar bekend de bron vermeld. Bent u van mening dat u de rechthebbende bent van een of meer beelden in dit lesmateriaal, neem dan contact op met Stichting Vonk, info@stichtingvonk.nl

Inleiding

Doelstelling en doelgroep

Dansles: Post in beweging!

De dansles Post in beweging! is bestemd voor de leerlingen van groep 3/4. De kinderen hebben kennis gemaakt met Imani en ze hebben geleerd over hun lokale erfgoed. Aansluitend aan deze kennis gaan de kinderen nu dansen met Imani.

De dansles Post in beweging!:

De leerdoelen van Post in beweging! voor groep 3 en 4 zijn:

- verschillende manieren van voortbewegen: bedenken, ontdekken en doen
- verschillende soorten post (her)kennen
- ruimte: gebruik van de ruimte (verdelen), naast elkaar, achter elkaar
- tijd: snel en langzaam bewegen
- creativiteit en fantasie prikkelen en ontwikkelen
- samenwerking

De volgende vaardigheden worden geoefend:

- ontdekken en vergroten van eigen lichaamsmogelijkheden
- stimuleren van creativiteit en fantasie
- zelfkennis/zelfontwikkeling
- samenwerking
- luistervaardigheid

De kerndoelen

54. De leerlingen leren beelden, taal, muziek, spel en beweging te gebruiken om er gevoelens en ervaringen mee uit te drukken en om er mee te communiceren.
56. De leerlingen verwerven enige kennis over en krijgen waardering voor aspecten van cultureel erfgoed.
57. De leerlingen leren op een verantwoorde manier deelnemen aan de omringende bewegingscultuur en leren de hoofdbeginselen van de belangrijkste bewegings- en spelvormen ervaren en uitvoeren.
58. De leerlingen leren samen met anderen op een respectvolle manier aan bewegingsactiviteiten deelnemen, afspraken maken over het reguleren daarvan, de eigen bewegingsmogelijkheden inschatten en daarmee bij activiteiten rekening houden.

Korte omschrijving van de activiteit:

Diverse dans- en beweegopdrachten op muziek, passend bij de erfgoedles Doe mee met Imani.

Alle zwarte teksten zijn voor de leerkracht; de roze teksten zijn voor de kinderen.

Doel van de les:

- Al dansend begrippen/onderwerpen vanuit de erfgoedles behandelen
- Ontdekken en vergroten van eigen lichaamsmogelijkheden
- Stimuleren van creativiteit en fantasie

(Geschatte) duur van de les:

40 minuten

Benodigd materiaal:

- Diverse voorwerpen vanuit de klas (zoals bijschreven bij opdracht 1) of opgerold papier, enveloppen, ansichtkaarten/prentbriefkaarten, een pakket/grote doos
Let op: bij de les wordt een kartonnen mal van een brievenbus geleverd.
Leg deze op een doos om zo een brievenbus te maken.
- Stokken en/of touwen (vanuit speellokaal)
- 2 doosjes (te gebruiken als pakketjes)

Dansles: Post in beweging!

Vorbereiding en benodigdheden

- Om de les in een ruimte zonder digibord te kunnen geven, vind je de volledige lesbeschrijving in de docentenhandleiding.
- Royale ruimte waarin de kinderen goed kunnen bewegen bijv. een speellokaal.
- Voor ieder kind één voorwerp (pen, papier, notitieblok, boek, schrift, jas, gum, etc). Dit zijn spullen die in de les worden gepost. Zorg voor verschillende formaten.

Variatie: meer gerelateerd aan het verhaal kunnen ook de volgende voorwerpen worden gebruikt:

- opgerold papier (vroeger papyrus, dat lijkt op papier en werd opgerold)
- enveloppen
- ansichtkaarten/prentbriefkaarten
- een postpakket

Dit kunnen de kinderen eventueel vooraf zelf maken.

- Brievenbusmal (zorg zelf voor een doos waarover je de mal uit de koffer kan leggen)
- Optioneel: stokken en/of touwen uit het speellokaal
- 1 of 2 (post)pakketjes
- Muziek: zorg dat je het liedje zelf kan zingen. De andere muziek kan je afspelen via youtube. De linkjes staan in de dia van de PPT.

De les

De post:

Nodig:

- *Meegebrachte voorwerpen: Verspreid deze op de vloer en neem hier alle ruimte voor die beschikbaar is*

Dansopdracht:

Muziek aan: dans of huppel rondom alle voorwerpen.

Muziek uit: ga bij een voorwerp staan (max. 1 leerling bij 1 voorwerp). Heeft iedereen iets gevonden? Waar sta je bij?

Bovenstaande meerdere keren herhalen. Kies na iedere stop een andere bewegingsvorm: lopen – rennen – hinkelen – sluipen – trippelen – etc

Na de laatste stop pakken de leerlingen het voorwerp waar ze dan bij staan op en nemen dit mee naar kring.

Sorteren:

Nodig:

- *Voorwerpen die de kinderen in hun hand hebben*
- *Brievenbus op een doos*
- *Muziek: zie PPT*

Vertel:

Post wordt gesorteerd: brieven bij elkaar en pakketpost bij elkaar. Wie heeft er post voor de brievenbus? En wie voor de pakketpost?

Dansopdracht:

Luister naar de muziek (de muziek dient als achtergrond!) en sorteer de post. Om de beurt lopen of huppelen de kinderen richting de brievenbus en gooien de kinderen hun voorwerp door de brievenbus of leggen het ernaast voor de pakketpost.

Werk je met de variatie (opgerold papier, enveloppen, ansichtkaarten en postpakketten) dan zoeken de kinderen elkaar met dezelfde soort post. Dan moeten er 4 groepjes ontstaan. NB: hierbij wordt de brievenbus niet gebruikt.

Achtergrondinformatie:

Een prentbriefkaart was een afbeelding en op de achterkant alleen ruimte om een adres te schrijven. Dit werd later een ansichtkaart waar je behalve het adres ook ruimte had (een vlak aan de linkerkant) om een tekst te schrijven.

Post bezorgen:

Nodig:

- Zorg dat je het liedje 'De post' kan zingen.
- Muziek: zie PPT

Vertel:

Er was vroeger geen auto om de post te bezorgen. Dat ging meestal met de benenwagen (wat is dat ook alweer?) en mensen liepen dan soms wel een hele dag om de post te bezorgen.

Op welke manier kun je nog meer de zgn. 'benenwagen' gebruiken?

Wie weet nog op welke manieren we hebben bewogen bij de 1^e opdracht?

Deze manieren benoemen en later in deze opdracht gebruiken.

Zing het liedje een paar keer en laat de kinderen meezingen:

De post, de post, wordt weggebracht,
maar waar moet het naar toe?

De post, de post, wordt weggebracht
en jij mag zeggen hoe.

Dansopdracht:

Deel de groep in 2-en; de ene helft staat met voorwerp aan de ene kant, de andere helft er tegenover.

1. De klas zingt het lied.
2. Een kind krijgt de beurt en roept een manier van voortbewegen.
3. Op die manier brengen de kinderen hun post naar de overkant (naar de persoon waar je tegenover staat); ze gaan op dezelfde manier weer terug.
4. Opnieuw het lied zingen en de post gaat, met een andere beweging, weer naar de andere kant, etc.

Vervoer – de koets:

Nodig:

- *Stokken en/of touwen*
- *Muziek: zie PPT*

Vertel:

De koets is heel oud, maar bestaat nog steeds (bijv. koninklijk huis, paardenstal). Vroeger werd de koets ook gebruikt om de post te bezorgen. De koets wordt getrokken door paarden.

De leerlingen zijn nu de paarden! Een paard loopt soms rustig, maar kan ook snel.

Dansopdracht:

Bewegen als paarden:

1. Rustig paard (Pomme d'amour II)
2. Trekkend paard; langzaam en wat krom lopend (Pomme d'amour II)
3. Springend in galop/galoppas/aansluitpas (Kies zelf: Tsjaikovsky – Swan Lake of Rednex – Cotton Eye Joe)

Soms wordt de koets getrokken door 2 paarden die heel precies naast elkaar blijven. Kunnen de kinderen dat ook in tweetallen?

En later misschien ook in viertallen (2 voor en 2 achter)?

Probeer eerst met de rustige muziek (Pomme d'amour). Lukt het ook springend met de snellere muziek?

Gebruik eventueel stokken en/of touwen om precies naast en achter elkaar te blijven (als in een paardenspan)

Pakketje bezorgen (reactiespel en samenwerking):

Nodig:

- *1 of 2 pakketjes*
- *Muziek: zie PPT*

Kinderen staan in de kring.

Vertel:

Er worden tegenwoordig zó veel pakketjes besteld. We hebben haast, want er zijn er nog veel meer om te bezorgen.

Dansopdracht:

Muziek aan: de kinderen geven de doos/het pakket steeds snel door aan degene die naast hem/haar staat. (het pakket gaat zo de kring rond)

Muziek uit: degene die het pakketje in handen heeft, gaat zitten.

Het wordt steeds lastiger om het pakket door te geven. Hoe kunnen de kinderen vanaf de plek waar ze staan het pakket toch 'bezorgen' terwijl de afstand steeds groter wordt? (gooien)

* Variatie: bij grotere groep eventueel twee pakketjes in de kring doorgeven

Dramales: Een pakketje voor u

Doelstelling en doelgroep

Selectie van aanbodsdoelen in deze les:

Het creatieve proces bij drama

- doorlopen van een creatief proces in vier fases: oriënteren-onderzoeken-uitvoeren-evalueren

Kijken naar drama

- gericht kijken en praten over een aangeboden verhaal (bijv. theaterstuk, prentenboek)
- inspiratie opdoen uit een aangeboden verhaal voor eigen dramatisch spel
- voeren van een beschouwingsgesprek n.a.v. dramatisch spel en/of theatervoorstelling

Kennismaken met elementen en technieken van drama

- ervaren van het verschil tussen de dagelijkse werkelijkheid en de gespeelde werkelijkheid (doen alsof)
- onderzoeken van spelelementen (wie-wat-waar-wanneer)
- onderzoeken van de mogelijke betekenis en zeggingskracht van de spelelementen (...) die nodig zijn voor het maken van een scène

Spelen van drama

- actief meespelen met dramatische werkvormen en technieken (bijv. vertelpantomime, teacher-in-role, spelen met materialen, tableau vivant en improvisatiespel)
- uitbeelden van de uiterlijke kenmerken van een rol door houding, gebaren, stem en taal
- voorbereiden en spelen van een scène met een duidelijke opbouw van begin-midden-eind binnen een gegeven kader
- zelfstandig verzinnen van oplossingen tijdens het uitvoeren van een spel door te improviseren

Reflecteren op dramaspel van zichzelf en anderen

- kijken naar en praten over het dramaspel van groepsgenoten
- bespreken van het dramaspel (van zichzelf, het eigen groepje, of anderen) en het vormgevingsproces ervan

Lesduur

45 minuten

Benodigdheden

Het wit/oranje kistje

Een paar dozen in verschillende formaten (zelf regelen)

Vorbereiding en benodigdheden

Nodig:

- *het wit/oranje kistje met voorwerp (maakt niet uit wat)*
- *doosjes in verschillende formaten*

Situatie:

De kinderen zitten in een half open kring / hoefijzer. De docent zit in de open kant van het hoefijzer met het kistje.

De les

Dia

Het kistje is nog dicht. Voor hij open gaat, mogen de kinderen eerst raden wat erin zit.

Een olifant? Nee, dat past niet, die is veel te groot.

Iets heel zwaars? Nee, de koffer is nog op te tillen.

Water? Nee, dat stroomt er doorheen.

Bespreek wat er wel en niet in kan en waarom.

Zullen we het kistje dan maar open maken?

Haal een voorwerp uit het kistje.

Had iemand dit verwacht? Valt het tegen? Vind je het jammer dat je het nu weet?

Wie krijgt er wel eens een pakje aan de deur? Weet je dan van tevoren wat erin zit?

De kinderen vertellen een paar voorbeelden.

*Weet iedereen nog wie **Imani** is? Postbode, klopt. Ze bezorgt behalve brieven ook veel pakjes, natuurlijk. Grote en kleine, lichte en zware.*

Pak een doos.

En nu gaan we al een beetje toneelspelen. Want stel nou eens dat dit een heel zwaar pakje is, bijvoorbeeld een kanonskogel of een bowlingbal, hoe zou dat er dan uitzien?

Een kind mag het voordoen. *Heel zwaar is het! Oef!*

De rest mag het kind nadoen. *Nou, nou. Met pijn in ons rug gaan we weer zitten.*

*Wat nou als het juist een heel **licht** pakje zou zijn? Wat zou dat kunnen zijn? Ja, een ballon bijvoorbeeld of een knuffelbeer. Hoe zou dat eruit zien? Wie kan dat voordoen?*

Het pakje kun je nu gewoon van hand tot hand gooien of boven je hoofd. Grote lach op ons gezicht. Fijn, hoor.

Nou, nu gaan we het pakje maar eens bezorgen.

Haal de docentenstoel weg, zodat je in de open ruimte van het hoefijzer een kort toneelstukje kan spelen.

Opdracht 1:

Een kind speelt Imani (of een andere postbode). Dit kind pakt een doos(je). De ander speelt iemand bij wie straks wordt aangebeld. De postbode verzint voor zichzelf wat er in het pakje zit.

Het toneelstukje:

De postbode belt aan (een derde kan het geluid van de deurbel spelen).

De ander doet open. Het pakje wordt bezorgd. De postbode neemt weer afscheid en gaat verder.

Nabespreking:

Klopte het verhaaltje?

Zagen we echt een postbode?

Gaat dit in het echt ook zo?

Zegt een postbode deze dingen?

En wat zagen we bij degene die het pakje kreeg?

Was hij/zij er blij mee?

Opdracht 2:

Hoe kunnen we er nog meer een verhaaltje van maken?

Zou er bijvoorbeeld iets mis kunnen gaan?

En wat zou er dan mis kunnen gaan?

Het pakje kan (per ongeluk) stuk vallen.

Misschien is het wel het verkeerde adres?

Of misschien mag je wel niet opendoen omdat je moeder niet thuis is?

Bespreek een paar ideeën en kies er eentje voor het volgende toneelstukje.

Verander iets bij de postbode, maar ook bij degene waarbij aangebeld wordt.

Speel het toneelstukje.

Nabespreking:

Was het logisch wat we zagen?

Of juist niet?

Hoe losten ze het probleem op?

Zou jij dat ook zo gedaan hebben?

Herhaal dit een paar keer: toneelstukje verzinnen (met een probleem erin), spelen, nabespreken.

Opdracht 3:

Leuk, zeg!! Maar wacht eens... Dit is natuurlijk hoe het in deze tijd gaat.

Maar hoe zou dat vroeger gegaan zijn? Weten we **les 1** van Imani nog?

Dat de postbode er vroeger heel anders uitzag, bijvoorbeeld. Weten we dat nog?

En welke spullen waren er toen en welke niet? Spelcomputers hadden ze niet. iPads ook niet. (Neem ook voorbeelden van pakjes die tijdens de toneelstukjes zijn bezorgd.)

Wie kan eens iets heel ouds verzinnen, dat de mensen vroeger hadden?

Geef iemand de beurt. Zo ontstaat een nieuw idee voor een toneelstuk met een pakje, maar nu honderd jaar geleden.

Twee kinderen gaan dit spelen.

Nabespreking:

Trek steeds de vergelijking tussen toen en nu.

Was dit hoe men toen praatte en met elkaar omging, denken jullie?

Zouden ze eigenlijk wel een bel hebben gehad toen of klopten ze aan?

Kwam de postbode toen in een auto aangereden of toch niet?

En zouden ze in die tijd op deze manier het probleem hebben opgelost?

Klopt het wat we zien, met honderd jaar geleden?

Je kan nu dus ook, los van de structuur van het toneelstukje, steeds de parallel naar vroeger trekken.

Sluit de les klassikaal af. Goed gedaan allemaal! In welke tijd zou je liever willen leven? In toen of toch nu?